

SPREMINJANJA – pesniška zbirka

Smiljan Trobiš

HIC ET NUNC

Čist izvir priteka v potoček sredi gozda
in sonce pase lepoto med listjem dreves.
Zaman sem spuščal zmaje v veter.
Zdaj ležim v travi, nežno me božajo misli,
umirjene po viharjih nadute volje.
Polegajo se bežanja,
povoji pretežki odpadajo z ran.
Odstirajo se zvezde. Skrivnosti ni več.
Ena sama preprostost žari.
Kar sem počel, tega v naravi sploh ni.
Kar sem doživel, je bila človeška plat zveri.
Vse se je poleglo, in kar se dogaja,
je le potvorjena stran mojih plasti.
Odprl bom jezove,
ki so zadrževali jezera temin.
Razlije naj se, kar je v meni,
sadovi čakanja in bolečin.
Pustil bom duhu, naj preveva.
V temno noč pojejo moje pesmi

kakor zvezde in kakor rahli veter,
ki raznaša zvoke osamljenim.
Stremljenje je našlo zadnjo smer
brez napetosti, ki jih dela instinkt.
Prepustim se in ujamem blagoslovljen trenutek.
Zapuščam vse, na kar sem navezan. Že zdaj.
Ker ne bo dolgo, ko bom moral pustiti vse.
Ostala bo ljubezen v duši
in nezaokrožene misli se bodo
kar naenkrat začudile.
Že zdaj. Vsak dan znova.
Manjšati se do zadnjih vlaken
in nekoč samo mirno zaspati.

ZAČENJATI

Greš k zvezdi, ki te je vedno navdihovala.

Polna je zemlja sija nešteti zvezd.

A ti si našel le eno, tisto, ki te polni.

In jo pustiš, da ti sveti in ti pripoveduje.

Žari, kakor bi tlela

in bi jo veter razpihal v velik ogenj,

ki te greje, ti daje moč in je vedno s teboj.

A tudi zvezde umro in njihova moč uplahne,

komaj dojameš, da je v začetku tvoje dno in odriv.

Želiš novega začetka,

on pa ti naliva

preveč bogastva in bolečin.

Prišlo bo do spremembe.

Zemeljskih bolečin ne bo več.

Namesto da bi tičal

v svojem minljivem telesu,

se sprostiš in čakaš.

Boj mine le z začetkom.

Ali ne veš, da si že začel?

Da živiš le še v svetlobi in od nje?

Da so vsi mostovi postavljeni prav zate
in da te srečujejo dobrohotni ljudje?

Poslovil si se od sebe,
zdaj si v območju duha.

Še moliti ti ni več treba po starem,
tvoja molitev je to, da si.

IZROČITEV

Nihala se umirjajo.
Zahvališ se za trepetljave zvezde
in za šumenje potoka pod oknom.
Za težo dneva in za sproščene misli.
Izročáš pot, ki se je izkazala za boljšo od tiste,
ki si jo načrtoval.
Kadar se nameniš v kaj novega,
se obrne v nasprotno smer.
Najdeš ravnotežje in sprejmeš vse
tako kot je, in to spoznaš za najboljše.
Brzice življenja so te zavezale,
čas je, da pozabiš na neuresničljivo.
To, česar ni bilo, izročáš,
da te ne bo odtujevalo v prazne sanje.
Tukaj in zdaj dišijo rože.
Zvečer pojejo zvonovi,
v tihi mrak pripovedujejo.
Lahen vetrič ti hladi telo,
vino ti omamlja prebogate misli, vse je prav,
izročiš šum sveta tistim, ki so že zaspali

in se jih dan dotika le še v sanjah.

Dolgo si pripovedoval o sebi, nekdo te je poslušal,
slišal te je tihi jek zvezd in luna te je razumela.

Takrat je odpadel kamen, zavalil se je tja,
kjer bi že davno moral biti, ne pa na tvojem srcu.

Ko imaš lãhko srce, ko si se izpovedal,
priznal svojo nepopolnost in se pogovarjal s ÷lovekom,
se odpre ÷as za novo.

Nikdar ne boš izpel vsega do dna.

Svet je potihnil v mir noçi,
ko luna brli in sprašuje.

Tišeje, ko so besede, glasnejši je krik.

Dajal bi, dajal, a za vse moraš prositi ...

Polnost prepeva med zaspane oçi.

POČITEK

Morda te je narava umirila le za ta večer.

A hierarhija trenutkov se zapisuje vate
in časa blaženosti nihče ne more pozabiti.

Naučiš se počivati - počivaš skupaj z naravo
in z njenimi zvoki. Zemlja se giblje skozi vesolje
po čudovitem redu, narava razume svoje ravnotežje
in zakaj ga ne bi ti, v harmoniji,
ki te spremlja v trenutkih nemira.

Narava se ne napenja. Tiho drsi s časom
in ta blagoslavlja njene trenutke.

Hrup in boj se vedno poležeta
in ne moreta dolgo trajati.

Mir najde dno. Tu lahko delaš naprej.

Naučiš se vračati, kakor se viharji poležejo,
in ni bistvo to, kar je bilo prej,
pomemben je mir, kakor topli mir zvezd.

Čas poljublja reke in zelenje,
sonce, luno in noč,
v vzporednem svetu rastejo besede.

Drevje ni duh, a zelenje je znamenje miru.
Zato se veseliš toplih noči,
razgaljenih teles in svoje hvaležnosti.
Tiho se vračaš domov, v palače svojega vsejaza.
Lepota je drugačna.
Boš presegel ropot sveta?
Počakaj. In srečal boš sebe.
Kako šumi dež pod oknom!
Kako ostri so robovi resničnosti!
Kako mehka je misel,
ki razmišlja vesoljni mir!
In vidiš, da je vse od sveta: nič,
potem ne trpiš več.
Daš svetu, kar hoče,
a vedno se vračaš k zvezdam,
ki so najbolj podobne tebi.
Nič je boljši od hrupa,
ker je manjše zlo.
Ti si zavezan in ne zvezan.
Tiho se tvoje misli širijo v vesolje,
ko si odprt stvarstvu. Le koščki smo.
A veliki kot celota. Zdaj počivaš.
Zmote izročiš skupaj s svojimi mislimi.
Zdaj je trenutek miru,

ki ga boš ohranil za vedno.
Ko vlak, ki te pelje, drvi,
so tvoje misli mirne.
Ko ti je vseeno, kaj se bo zgodilo,
se ne zgodi nič.
Naučil si se počivati.
V vesolju je vse urejeno.
Čisto potihó se spomniš prijateljev
in jim zaželiš svojega miru.
Vznemirjenja so se polegla.
Dihaš kot nočna narava
in vse to se bo poznalo v sanjah.
Utrujeno telo in živa duša.
Kam bi se zapisala,
da bi vedno oddajala svetle misli?
Kdo zna izročati zagate sveta
in sprejeti trpljenje telesa?
Prihajajo luknje na poti, zlomi in dvomi.
Nič ne bo drugače, le trenutek miru
ti bo dal novo védenje o svetu in o večnosti.

BITI

Sprostiš telo in dušo,
saj te nosi moč iz vesoljnega duha.
Toliko časa imaš,
da izpolniš svoje poslanstvo!
Ker se motiš in iščeš, objameš
edino pomembno: ljubiti.
Narava ti privaluje mir in tu začneš.
Čudna se ti bodo zdela tvoja pota,
a po vseh ovinkih
boš šel naravnost k cilju.
Zato se ustaviš ob sebi,
saj življenje ni zeleni val.
Vse, kar se ti dogaja, se zapisuje v nebo.
In vate, da bi razločeval.
Morda začutiš praznino, ko se ustaviš.
Velika priložnost.
Nič je boljši od velike prezaposlenosti duše
in ko ga začutiš, se ti vrača mir, ki te zdravi.
Zdi se ti, da si padel v luknjo brezizhodnosti,
a prav na dnu je odskočna deska,
tam se stvari spremenijo
in od tam boš zlezel nov,

prerujen, vesel in čist.

Vzameš svojo bolečino v zakup,
sprejmeš jo in jo vdano prenašaš.

Vse potuje v nebo. Kakor roža črpa vodo
in jo oddaja skozi liste in svoj čudoviti cvet,
tako se napajaš vsemu odprt in daruješ.

Moč teče skozi tebe in nikoli ti ne bo žal,
da si živel. Tako se naučiš biti in ljubiti.

Ko se učiš, trkaš na vrata.

In ta se ti bodo povsod na rahlo odpirala.

Sprejemaš in izročraš.

Vse je odnos, odnos je pretok.

Od dreves se učiš miru. In ko se v tebi narava umiri,
lahko začneš. Šele takrat. Kolikor dni, toliko novih začetkov.

Vsi bodo biseri, ki jih boš nosil med ljudmi.

Zato se ustaviš in pogledaš svoje zmotno mišljenje.

Izročiš ga, da se bo uredilo v vesolju in v občestvu duš,
ki jih poznaš ali ne. Tiho se bodo biseri spustili v globino,
naenkrat boš vesel in srečen, brez dvomov, pričakujoč,
da te bodo zvezde sprejele v svoj objem.

Si. In večno boš. Le malo sprememb bo še.

Čas, ki te zdaj boža, bo izginil in kar naenkrat boš
v večnem trajanju enega samega rastočega trenutka.

Zato se nauči biti in biti sam s seboj, ker načrti o tebi

so bili že davno zapisani in zapisan si zgoraj, kamor greš.

BITI MAJHEN

Znaš se umakniti
in znal boš iti skozi ozka vrata.
Otrok postajaš, z igrivimi mislimi,
ker se lahko igraš na igrišču,
ki so ga postavili odrasli.
Ko boš velik, boš otrok. Zaznaš druge
in ker je to v tebi, zagledaš otroke v drugih.
Kakšno bogastvo na igrišču sveta,
kjer vedno hočejo oklestiti vse, kar niso oni!
Pod sencami dreves se boš igral,
sejem sveta ti ne bo več tuj.
Ko bo odpadlo nepotrebno,
bo vse igra na peščeni obali morja
in le še čudil se boš
svojemu notranjemu in zunanjemu vesolju.
V tebi bo mir, ki ga še kot otrok nisi začutil,
ker še nisi šel čez brzice tega sveta,
in nisi še vedel tega, kar veruješ zdaj.
Odpro se ti oči za male ljudi.
Vedno si trpel zaradi napuhnjenih.

Nisi razumel, zakaj so te ranili
s svojim velikim balonom.
In vedno si imel rad preizkušene in preproste.
Srečaš jih in si jim blizu. Kakšna veličina!
Ves svet se lahko podre,
naša misel pa bo ostala večna,
kakor so besede v svetih pismih.
Modrost ti je postala domača,
ta sveta modrost,
ki kaplja vate po milosti in preizkušnjah,
pisana na tvojo kožo,
pomirjujoča, blagoslavljajoča!
Vedno si živel v znanju in med ljudmi.
Zdaj pa se umikaš k njej,
ki ti poje o vsepresegajoči ljubezni,
kar vse je.
Ko si se dvigoval vase, si na vse gledal navzdol.
Ko si blodil v temi, si iz luknje gledal k svetlobi.
Ko pa si našel svojo majhnost, si se uravnal z ljudmi,
ker nič ni ne tako visoko in ne nizko,
da ne bi mogel pasti še globlje.
Našel si horizontalo svojega življenja in biti.
Zdaj si lahko zadovoljen s tem, kar je
in vse to lahko sprejmeš za blagodejno pokoro.

Kakšno trpljenje je biti velik!

Razširiti svoj jaz čez stvari in ljudi, ki niso jaz
in si jih skušati podrežati!

Ko pa si majhen, kot si,

se ves uviješ v glavo bucike, zagledaš svoje malo telo
v velikih palačah narave in hiš, v vsem, kar te obdaja.

In pustiš živeti pticam in ljudem, naravi in nazadnje, sebi.

ČISTOST ZVEZD

Nedokončan je svet;
le kaj ga lahko zaokroži?
Križ je, ni okrogel kot Zemlja,
ki ponuja vse, kar je bilo že davno.
Zvezde vršijo okrog in ponujajo čistost,
a v meni še ni razdeljeno nič, kar poznam.
Žarišča ljubezni hodijo po svetu
in včasih se kdo ustavi ob meni.
Čutim sveto v njih ...
Svet je utrujen.
Čiste zvezde pa me vlečejo k sebi in pravijo:
Glej, resnica!
In se pogovarjam z neresnično resničnostjo,
padam in spet letim pod oblake, ki me vzamejo
in me nosijo v nebo. Le še korak je potreben
in tako srečen bom, nikoli več sam, okrog mene
bodo duše, ki so iskale, kar sem našel sam.
Padci nam razodevajo, da še nismo tam.
A ogenj se vedno znova vžge
in najdemo ljubezen,

ki se ne more več upepeliti.
Ker reke tečejo naprej,
in čas in mi.
Kamorkoli pogledaš, je vse le večna prihodnost ...
Ranjeni zapuščamo preteklost
in posvečeni iščemo petje zvezd.
Zdaj se mi odpira srce.
Dolga leta sem ga spraševal, zdaj čutim,
da bo spregovorilo. S sklonjeno glavo prisluškujem
vesoljnemu pripovedovanju zvezd.
In reka teče skozme, zdaj čutim, odprlo se je,
vse hoče, da se ne upiram več.
Besede niso več potrebne,
saj me je pot dvignila nadnje.
Znal sem počakati, da bi videl,
kaj se bo zgodilo in zdaj
zamegljeno vidim,
kako se zaokrožajo usode.
Sanje jih vodijo, vedno isto se dogaja,
vse odteka ...
Mirno tečejo reke, napajane od obilnega dežja.
Zažarijo cvetovi,
a že jih pokosi nemirna roka, ki vedno daje mir.
Potrpežljivo čakam in hrepenim po čistosti zvezd,

po jasnosti misli, daru razločevanja in po koncu bojev v sebi.
Boji so v vsaki duši, ker med krvjo in duhom
nikoli ne more biti vse prav. Zemlja ni svet,
je podzvezdje. In se predam močnejšemu od sebe.
Lepšemu, čistejšemu in svetejšemu. Počasi se vračam.
Kar naprej se moramo obračati k izviru, zajeti studenčnice in piti,
dokler ne bomo prežeti s čistostjo, ki nas je ustvarila.
Ljudje prihajajo, a se ne ustavijo za dolgo,
le poljubim jih in objamem in spet gredo po svojih poteh -
kot jaz, ki še vedno neumorno iščem znamenja in odgovore.
Kar razpustil bi svoje telo, da bi videl, kako se sveto
pretaka po svetu, in ne da miru,
dokler ne doseže svojega. Tako se počutim varnega
v nevarnostih in pojem zvezdam, ki me hočejo najti čistega.

KOŠČEK MODROSTI

Zajezi se veter v drevesih visokega sna.
Ko hočeš, je ena misel dovolj in ne verjameš,
da so vse le približki.
Podaš se neverjetnemu toku,
čas ti služi in ti služiš smislu.
Izročáš in to se nikoli ne konča,
ker gledáš zvezde
in njihove čistosti se nikoli ne da pozabiti.
Predaš se in tvoj košček postane ubran
z velikimi razsežnostmi,
ki jih zemeljski ljudje
niti ne slutijo, a so jih tako žejni!
Ne bo nebes na zemlji,
a zakaj jih ne bi priklical v prihodnost?
Pot je neskončna kot cilj.
Pokrajín je več,
kot bi si jih človek mogel zamisliti.
Ko se bomo držali za roke, ko bomo gledali
z očiščenimi očmi, ko bo zemlja
nepomembna preteklost,
se nihče ne bo več oziral nikamor drugam ...

Svet se vrti vrtoglavo,
jaz pa kar doma ostajam,
negotov, kaj bo prineslo prerojenje.
V zvezdah sem videl nemir ustvarjanja
in v rekah mir prehoda.
In sem se učil, da ne bi padel,
kamor se pasti sploh ne da,
ker med padanjem
te vedno ujame vsepovsod prisotna dlan.
Opravil sem, kar se je dokončati dalo,
in sem si zaželel miru.
Tiho so harfe pele, ko sem bil uslišan
v nedokončani končnosti.
Ni bilo več hitrih premikov, vse je plavalo,
kakor na mirni oceanski gladini.
Tako velik se mi je zazdel svet
v vedno novih pokrajinah ...
Po oceanu plavam,
nisem več človek, ne riba,
duša sem, ki pričakuje ...
Oddal sem drobnarije
v roke filigrancev,
pregreške v roke
vserazumevajočih angelov,

prihodnost v roke vsevidnega.
Čas je za mir in za pomirjenje
z neskončno modrimi dejanji.
Pel sem, da bi izpovedal bolečino -
ta mi je prinesla potrpljenje
in mi dala moč, da sem spet pel.
Dušam sem pel.
In ko sem molil,
sem izvedel več o človeku,
kot sem dojel ali uresničil.
Besede so bile postavljene,
da se je on mogel približati,
kot pride vedno, kadar se v miru
pogovarjamo z ljudmi.
Moje bogastvo je postalo njihovo,
utrinki so jih spomnili na lastno naravo.
Na obeh straneh naših medalj
so se zalesketali biseri iz školjk,
ki so že tolikokrat darovale ...
Vrata se pripirajo, utrinki padajo.
Ostajajo sadovi in mir.
In pričakovanje nove zemlje:
spoznali bomo,
daleč od znanega se bo odprlo.

NE BO KONCA RAJANJA

Verujem v večno življenje, v prerojenje!

Tu je in zdaj. Drugačno, tiho in večno,
dobrotljivo, presežno, mirno, lepo.

So, ki živijo z nami že zdaj!

Ko pogledam v nebo, me čakajo,
odprto je srce za njih, ki zemljo poznajo ...

Trave in rože hitijo k nebu, drevesa oznanjajo mir.

Vse, kar je v naravi, je tudi v nas, a najlepše bo izstopiti.

V nas so stiske, viharji, teža nas lomi k tlom,
namišljeni so vsi gospodarji, a eden je, ki odloča o vsem.

Upam in upam, kakor zlato v ognju trpim,
a on ve, da želim le k njemu.

Duša ne more neba pozabiti, vanj je namenjena,
le zanj živi, tukaj pa jo hoče teža ubiti,
jo obremeniti s tisoč skrbmi.

Kam bodo odplavali valovi minljivi,
Prihodnost, preteklost je dana ljudem,
kam bo darovano trpljenje, kam misli utripi?

Kako draga je danost, da sem!

Vse nizko bo prešlo v pozabljen spomin,
sveto je tisto, kar pride

iz zemeljskih muk v rešitev globin!

Morda se upiram, a nebu ne,

svete besede prestrežem z neba, ko me tiho tolaži.

Morda bi moral še bolj trpeti, da bi se lahko pridružil,

sonce vedno sveti na zemljo, tudi ko se oblak ne odstre.

Čakam in prosim, da se poleže strast,

ki vnema vznemirjenja, čakam in se prepuščam,

da se čist v nebo zazrem.

Vse minljivo darujem očem, vse trpeče razumem,

tiho se bo vse spremenilo,

upam v visoko končno modrino.

Pa vendar je mir, ki vsaka duša hrepeni po njem,

večji od nasilja. Počasi lezemo k resnici.

V trpljenju se oprimemo neba.

Luč se bo spremenila v mir neba,

veseli bomo in ne bo konca rajanja ...

VELIČINA ROŽE

Kljubujem ljubezni, ker sem šibak,
nisem junak: otrok sem, krščen božji otrok.
Mučijo me zakoni sveta in v dvomih se sprašujem,
če niso to zakoni neba. In nimam prav.
Prosim, da se vse poleže. Krči, skrbi in strah.
Toliko se je nakopalo nadme, še največ iz srca ...
Toliko milosti sem prejel, da je ne morem več nositi.
Ali ne da Bog vedno vsega prav?
Tako nosim in ničesar ne vem.
Razosebljen se trudim, da bi ohranil videz in pravila.
Ta teža ... Tako lahak sem bil ... Čutim, kako me ljubezen,
ki je smrt, uničuje. In se oziram navzgor,
da bi mi spet pomahali iz nebes ...
V dvomih se sprašujem, če nisem zablodela ovca,
prosim, da bi videl. V obupu ležim na dveh stolih egoizma
in prosim za še več milosti, da bi se razrešile zagate.
Kar tako, iz nebes pričakujem rešitev, upravičeno,
ker trdno zaupam. In kar tako, iz odgovorov
bo prišla prava misel v mojo gotovost, da nismo sami.
Bolj ko bom trpel v zmedi, večje bo veselje,

ko bo končno minila zemeljska teža.
Ničesar ne morem pripisati sreči tu.
Melje me in čisti. Postal bom najboljši kruh
za izgubljene in lačne duše.
In ko se bodo polegla vznemirjenja,
bom tiho zaspal v svoji gotovosti.
Močno je trpljenje, močna je milost. Klonim pred njo,
na kolena se vržem in iščem odgovor v tolažbo.
Moč se vedno razreši v milost in veselje,
v spremembo mišljenja. In spet se pokažejo travniki,
nežnost premaga napenjanje in prepustim se resnici,
ki pride z onega sveta.
Kaj naj z vsemi sulicami, žebli in napadi?
Nad nebom tiha harfa poje, kar čutimo,
je prevara, kar slutimo tam,
je neskončna prihodnost in resnica.
Kakšna teža, kakšna stiska?
Minljivo sploh ne obstaja.
Zavrženo je vnaprej, ker mine.
Le prestrašiti hoče dušo, da bi pozabila na obljube neba.
Tam bo vsaka trščica trpljenja poplačana.
Ker smo rili po mulju, ki je ustvaril rože.
Zdaj so le rože, o, krasne rože, ki se darujejo v nebo ...
Stiskam je vnaprej določeno, da se spremenijo v veselje.

Kar nas tepe, je zato, da nas vzgaja za nebo.
Ko sprejmemo, so bolečine sladke, imamo smer in cilj.
Lahki in veseli lahko premagujemo to, česar sploh ni.
Dovolj je, da verujemo v resničnejši svet,
popolnoma vdani in prepuščeni volji, ki nas vodi tja.
Oblike ljubezni se menjajo.
Ena sama, tista prva, bo obstala
in vse se bodo pretočile nazaj vanjo.
V potu in naporih delamo zanjo, a ne sami.
Prepustimo se in duša vzcveti. Cvet se ne ozira na zemljo.
Le pade nazaj, ko ovene. Duša pa ne more oveneti,
ker je namenjena navzgor.
Ko izstopi iz narave, se pokaže njena veličina ...

VSE JE MILOST

Trepet srca, ki od sreče ne ve kam,

obilje radosti, ki se hoče pretočiti ...

Pozabljenje težkih dni, sedanost, ki kipi ...

Nič ni šlo preko meja.

Le velik cvet se je nastavil Soncu in dehtel.

Približek k zadovoljstvu nad življenjem,

ko se zanemari tema brezna skrivnostne noči.

Milost, ki postavi pokrov nad globine in lahko hodiš po njem,

ne da bi pomislil, kaj bo iz tega.

Nit je nepretrgljiva, od krutosti sveta do milosti neba.

In se zgosti veselje, ko se poleže navdušenje.

Pomaham, pomahajo mi. Dobro mi je zato, da bi vzljubil.

O, koliko moči mi dajo od tam, da lahko živim,

razsekan med svetove notranjih in zunanjih vesolij!

Umirja se strast po lepoti, ker so se dvignile želje

v novo nebo. Seme umira v prepričanju,

da bo postalo veliko drevo.

Svetle so pokrajine, kamor plujemo.

Vsak po svoji poti pleza na goro. Cilj ni vprašanje.

Le zakaj žalost, če je vse pripravljeno?

Koščki smo, ki je vanje posijala milost.
Na dnu kot usedlina ostane mir.
Vse besede so pozabljene, navdušenja uplahnejo,
nastane prostor za molitev za novo življenje.
Modrost se prikrade kot tat strasti, kakor povezava.
In poješ, ko v tebi ni več melodij,
a imaš veselje, polno zvezd na svoji dlani.
Zadovoljstvo kakor nežna iskra tli, trpljenje je sladko v dnu,
zmeda misli se polega v eno samo misel: Si.
Si neskončen, večer košček, velik utrinek radosti.
In se daš, ker si si bil dan. Iz tihe žalosti
se rojeva sveta lučka, ki brli že dolgo v tvojih mislih.
Vse se polega, volja in hotenja, sprejmeš vdano vsa trpljenja,
spreminjaš se v luč, ki bo svetila vsem.
Čez brezna si skakal nemočen.
Pa si v sebi našel luč.
In si v sebi našel cilj. Vedno znova se začenja in ne mine,
kot ne mine boleča ljubezen, ne volja, ki je sreča.
Vrneš se k sebi v mir, dotik angelskih rok vodi te v nova spoznanja
in se ne konča, greš na nova potovanja.
Miru ne bo, ne sidra za v ta svet, gotov je le pogled v nebo.
Tvoja pot je že zdavnaj zaznamovana.
Dovolj je, da si ozavestil cilj.

V MIRU Z NEMIROM

Je rahli veter res močnejši od gravitacije?

Viharji vrtinčijo, a bi se morali že poleči.

Mir in tišina nista dovolj za mir in tišino.

Kot da se nihala nikoli ne bodo umirila ...

Burni morski tokovi se srečujejo z vetrom

in ladje premetava, drevesa ruva, morja poplavlajo ...

Ali ptič mirno sede na vejo?

Naprej gleda, nemirno se ozira okoli sebe

in si poteši lakoto s kakšnim zrnem.

Dokler je ladja zasidrana, ne more nikamor.

Narejena pa je, da prepluje mirna in divja morja,

kot da se nikoli ne bo ustavila. Vzvodi so se polomili,

vesla štrlijo v zrak, nikamor ne morejo čolni, polni lačnih duš.

Te bi le v divjosti morja lahko našle svoje sidro,

le v viharju svojo pomiritev. Ko pridrvijo oblaki,

se že iz grmenja sliši, da ne bo tišine.

Vesolje je tako veliko v duhu, ves nemir zemlje nosi,

včasih sproti plačuje, nagrajuje in kaznuje

človeška dejanja in misli. Da bo lahko ostalo tako, kot je.

Ladje morajo naprej.

In motu vita.

Kam so se izgubile neštete rože po travnikih
v prejšnjih tisočletjih? Kam misli, izgubljeni trenutki?

Kam neosmišljeno trpljenje?

Tu ni miru. Duh pa bi rad počival.

Zanikanje spodbud ne pomaga.

Boj proti večjemu je zaman. Trpimo nelagodje boja,
rane cvetijo in teče kri. A vendar se vračamo k miru,
da si odpočijemo od boja, da spet zagledamo
ponižne trobentice ob poti in zaslišimo delček ptičjega petja.

Da občudujemo, kako mirno in vseobsežno cveti drevo.

Sonce na nebu greje preveč,

pa nas vetrič potolaži s svojo božajočo roko.

Brnenja dneva potihnejo, le še tiste besede odmevajo v srcu,

ki so se ga dotaknile. Iz telesa izginejo napetosti,

iz duše vse nepotrebno. Izročeno odplava, ostane tišina,

misli presejane najdejo preproste rešitve do noči.

Vprašajo in najdejo odgovore na najbolj zapletena vprašanja srca.

In spet vidijo, da same ne zmorejo ničesar,

da je pogovor nujen.

Tiho se spremeni zavest v sen, počasi se umirjajo tokovi.

PRIHOD JESENI

Puščati ... Spuščati ...

Ko se ne moreš več boriti z njim,

ko spoznaš, da prepir z njim ne gre,

da ga lahko le včasih prepričaš v svoj prav ...

Odpirajo se ti oči za vse milosti,

ki jih prejemaš, tako da ne pričakuješ preveč.

Ravno prav ti bo dal vsega, ravno prav.

Svojo jezo pospraviš v sprejetje križa,

svoj napuh v molitev za krotko in ponižno srce.

In čakaš in opazuješ, kaj bo iz stvari, ki so te vznemirjale.

Gotovo bo on vedno zraven.

Zanimaš se za ljudi, ki ti prinašajo modrost.

Vse puščaš tako, kot je in sprašuješ in dobivaš odgovore.

Ko trpiš, razumeš razpelo.

Vse svoje trpljenje imaš za veliko milost,

s katero te volja vleče naprej. Padaš in opazuješ.

Nekaj se mora roditi iz tega semena.

Pustiti ... Spustiti ... Nekaj se mora roditi za danes.

Kaj bi hitel v prihodnost, že zdaj in tu imaš vse,

veliko milost, hudo in dobro.

Zato ne boš osramočen.

Tihe misli, ki si jih mislil, bodo postale velike besede.

Nikoli ne boš uresničil dovolj.

Računaš na nebo, ki te bo vodilo.

Dobro je, da ne veš vsega.

Preveč bi zmotilo tvoje poslanstvo.

Tvoj svet naj ostane tvoj in dvignil se boš nad tega.

V zamaknjenih pesmih se bodo rojevali odgovori.

Danes imaš čas, odrešitev je tu in zdaj.

Mislil boš na nebo in od tam se bodo prerodile

tvoje misli v nekaj čisto novega.

Puščaj. Prepuščaj. Izpuščaj.

Tvoj prav se mora umakniti.

Glej in opazuj. V viharjih admiraš, z neba prihaja novo

in tja greš, da bi potolažil božji srd nad sabo in nad vsemi,

ki te spremljajo. Tiha molitev te osmišlja v nov prav.

Tako si se želel umiriti, a dovolj je trpljenje spremeniti v svetost.

SVETOST

Mnogo noči sem razmišljal in nazadnje sem se vdal.
In sprejel zakone, ki v zvezdah brlijo kot absolut.
Trudil sem se z najboljšimi močmi,
srce mi je plalo, kri tekla, prav nič mi ni bilo jasno.
Potem je razpelo zažarelo kot odgovor,
z njega je tekla živa voda najbolj tolažilnih besed.
Mir in gotovost sta vdrla vame kot luč,
ki se je izenačila z lučjo stvarjenja in odrešilne smrti.
In sem spoznal, da je vse milost,
hudo in dobro, in da je ne moreš prevarati.
Počasi se drobijo skale vprašanj.
In postajajo mirni pesek ob morju,
ko ponavljajoči se valovi brišejo sledi stopinj.
Pod soncem vse mineva,
le še modro nebo ostaja in odgovor iz onega sveta.
Vse se ponavlja, pa vendar vsaka roža hiti k soncu
in vsaka duša najde svoj dom.
Našel sem te, svetost,
v mojih kosteh žariš, v meni živiš.
Na vse moram biti pripravljen, na skušnjave in udarce.

A ne bom te zapustil, ker si moja edina luč.
Ustvarila si materijo in brez tebe ne more dihati nič.
Zgrešili smo, a nazaj si želimo v nebo.
Počasi se nam prikazuješ kot edina rešitev
in spoznavamo, da si izvir in cilj.
V trenutkih vdanosti razbijaš laž tega sveta
in zmote potolažiš, kot da jih nikoli ni bilo.
Vse iz tebe izvira in vate se bo vrnilo.
Za kar smo bili rojeni,
bo poskrbelo vesolje, brez naše volje.
Prizadevanja rodijo le malo sadov.
Obračajo zemljo, pa ne vemo, če bo rodila.
O, kako tiho se lahko obrnemo v nebo
in bi se zemlja vsa spremenila.
Milost nas rani, a tudi oživlja,
vse je od neba in tja se bo pretočilo.

SPREJETJE SEBE

Roža je pognala,
odpira se soncu, je moj jaz, poln bogastva in trpljenja.
Poganjajo rože, takšne kot sem sam, in ni konca bogastva
v krogotoku narave. Koliko trnov sem zabodel v druge!
O, človek, roža si, zver in plamen, a na dnu si ljubezen,
ki se tehta z neljubeznijo. Če hočeš kaj spremeniti,
moraš najprej sprejeti, z najvišjim spoštovanjem.
Zahvaljujem se, da trpim, da grešim, da skušam delati dobro.
Če bi se zavračal, bi obračal resnico v laž.
Če bi obupaval nad seboj, ne bi imel vere,
da me spremlja velika ljubezen.
Tako pa razumem vse,
ki so zašli na dolgi poti na vrh. Tudi sam sem skrenil,
o, kako lepo je bilo priti nazaj! Ker sem vedno bil z drugimi,
z njihovimi grehi in slabostmi.
Človek sem.
Nosim kamne; tako težki so,
da komaj ljubim. Najtežje je sprejeti sebe, biti to, kar si.
Ker te vsa bogastva dvigujejo navzgor in najraje bi se otresel.
Pa padeš dol, tvoja drža je spet sključena, obraz zguban,
toplino čutiš v sebi, toplino, ki prihaja od vseh resničnih ljudi ...

Svetost sem pripisoval vesolju, zdaj vem, da je z menoj,
ob meni, z nami. Hvaležen sem ljudem, da so to, kar so,
skoraj vsi vdani in dobri. Učim se od njih in mir plapola med nami,
ker smo rože istega travnika.

Vse v e/Enem

Padanje navznoter, vzgon do zvezd in čez. Tako je možno dojeti Spreminjanja, novo pesniško zbirko Smiljana Trobiša, nenehnega iskalca miru v vrtincih sebe in sveta.

S Hic et nunc intonira svoj izpovedni vzlet v nestrje zvezd in vračanja vase. Tukaj in zdaj. Sledi razpeti lok naslovnih potovanj skozi njegove postanke duha na nemirni poti do zvezd in čez. Nekoč samo mirno zaspati; ta ponavljajoča se želja iz tukaj in zdaj v nadaljnjih pesnitvah postopoma, vendar opazno prekriva pesnikovo »človeško plat zveri«, sršečo iz njegovih življenjskih spoznanj.

Povsem jo prekrije.

Začenjati izročitev počitek biti biti majhen čistost zvezd košček modrosti ne bo konca rajanja veličina rože vse je milost v miru z nemirom prihod jeseni svetost sprejetje sebe – to je gosta vroča magma, preslikana v usedline nemirnega duha. Prečiščena v strugo žive vode daje pomenske naslove sporočila: Začenjati. Izročitev. Počitek. Biti. Biti majhen. Čistost zvezd. Košček modrosti. Ne bo konca rajanja. Veličina rože. Vse je milost. V miru z nemirom. Prihod jeseni. Svetost. Sprejetje sebe.

Znotraj teh pomenskih sklopov se Trobiševe pesmipesnitve gejsirsko dvigajo iz tukaj in zdaj v prostranstvo duhá; iz kaosa v kozmos. Na črti spoznanj, da si, kar si, in da je dobro, da si, in da je še bolje, ko to spoznaš, se

vse razpira v območje presegajočega in k točki Enege, o vsem odločujočega. Zmeda se obliči v red, v zakonitost. Od zvezd spoznaš, da ljudje prihajajo, a se ne ustavijo za dolgo, in veličina rože ti pove, da je mera milosti prepolna. Vse je od neba in On je vedno zraven in načrti da so napisani zgoraj, kamor greš; nihaji se umirjajo, nazadnje pa, ko sprejmeš sebe, doumeš, da prenašaš tako težke kamne, da le komaj ljubiš.

To ni branje pravljice za lahko noč.

Meditativno preobilje, gostota težkih misli in sončenje ob vonju cveta. Vse v e/Enem.

Trobiševe pesmi so samosvoji psalmi nepsalmskega ritma, vendar psalmsko razkošni v zjedreni sporočilnosti. Nagrmadena, silovita človeška izkušnja z eksplozivnim notranjim nabojem, polpoganske molitve s plamenom božjega duha, oni božji delec iz prazačetka zvezdnega vesolja, ki spočenja pesniku ustvarjalni ogenj; mir nemira z nemirom v miru.

Od Hic et nunc do Sprejetja sebe je sklenjen krog, široko razprt preko prizemljene človeškosti, osrediščen v jedru vsega, kar dviga pesnika v presegajoče zavedanje: biti majhen, toda - Biti!

Berta Golob

V spreminjanju modrost

Pesnik Smiljan Trobiš pred svojega ljubitelja poetičnega sveta znova razgrinja vrstice, tokrat s skupnim poimenovanjem *Spreminjanja*. Prepletena nit vmesnih postaj med avtorjevim začenjanjem in končevanjem se vije skozi petnajst sklopov: *Hic et nunc*, *Začenjati*, *Izročitev*, *Počitek*, *Biti*, *Biti majhen*, *Čistost zvezd*, *Košček modrosti*, *Ne bo konca rajanja*, *Veličina rože*, *Vse je milost*, *V miru z nemirom*, *Prihod jeseni*, *Svetost* in *Sprejetje sebe*.

Trobiš se v pričujoči pesniški zbirki osredinja na nenehno spreminjanje sveta in človeka. Svoje individualno doživljanje bivanjske komponente prenaša na slehernega posameznika ter ji mestoma dodaja prizvok svetovnih razsežnosti. Pesnik je svojo pot spreminjanja skusil in preizkusil, zategadelj se v nagovorih bralcu skozi svoje verze pojavlja kot videc, ki se zaveda vseh morebitnih vzponov in padcev, zaveda se vseh popotovanj po (kraljestvu) duha in telesa, zaveda se vseh začetkov in koncev ter vseh vmesnih razpetosti med najbolj protislovnimi notranjimi občutji.

Spreminjanje je zapisano v življenjski krogotok. Spreminja se človek in spreminja se svet, ki ga obdaja. Vsak trenutek v tem spreminjajočem se bivanjskem nihanju je zategadelj enkraten, poseben in vtisen. Vsaka pot je svojevrstna, minljiva, neponovljiva. V prvem razdelku se tudi avtor podaja na pot k svojemu cilju. Obrača se k zvezdi, k svetlemu nebesnemu telesu, ki osvetljuje nočno nebo njegove dušeslovne pokrajine. Z njo namreč kuje svoje spo- in zaznavno popotovanje. Je tista, ki usodno vpliva na potek njegovega z(o)renja. S svojimi znamenji mu osvetljuje pot k cilju, pot k miru. Skozi pesniško zbirko namreč nenehno valovi pesnikovo hrepenenje po ubranosti njegovega notranjega vesolja, ki ga je razviharila »*naduta volja*«. Stoječ na križišču »*svoje horizontale in vertikale*« se je za trenutek zazibal v naročju narave. »*Zdaj ležim v travi, nežno me božajo misli, / umirjene po viharjih nadute volje*« so pesniške vrstice, skozi katere bralcu hkrati predstavi tako svoje lahkotno zatočišče kakor tudi vzrok svojega bivanjskega nemira. In zavedajoč se, da sleherno življenje potuje po sinusoidi, ki jo zaznamujejo nenehna razpiranja in zapiranja kril, si pesnik vedno znova želi odpirati nove strani svoje

knjige življenja ... Hrepenenje po novem in (ne)poznanim je Trobiševa motivna stalnica, ki spremlja vse njegove pesniške zbirke ter se venomer zaključuje v spoznanju, da je že vse tako ali tako zapisano vnaprej. »*Na veliko*« je »*sanjal (tudi) druge svetove, / a vse je bilo le hrepenenje po tistem, kar nas tako ali tako čaka.*« Zaradi omenjenega je preteklost v sedanjosti in v sedanjosti prihodnost ... »*dogaja se že zdaj*«. Pesnik naznanja, naj bo človekov cilj sprejeti svet in odsev sveta, kakršen je, saj mu bo sporazumljenje s stvarnostjo prineslo mir. Ta je namreč »*tam, kjer sprejmemo vse, kot je.*«

Pesemski sklop naslavlja beseda *Začenjati*; stopiti na pot svojega z(o)renja, prepustiti se svoji nagonski plati ter blagosloviti »*današnji trenutek*«, kajti v njem biva Ljubezen, ki bo ostala zasidrana »*v večni duši*«. Ob tem se poraja še večnost pesnikovega neba, kjer živi zvezda, »*ki te (beri: ga) je vedno navdihovala*«. Slehernika polni, mu sveti in pripoveduje. V oazo tostranskih bolečin razpihuje »*velik ogenj*«, *kite greje, ti daje moč in je vedno s teboj.*« Pesnik sledi zavedanju, da ima vsaka zvezda tudi svoj začetek in konec, saj tudi »*zvezde umro in njihova moč uplahne*«. Po analogiji se tudi sleherna življenjska pot začne pisati v svojem začetku in se sleherno človeško zrenje dovrši v svojem koncu; zato je filozofsko sledi, da v začetku je konec in je konec v začetku.

Razdelek *Izročitev* je pesnikov sprelet razmišljanj o spontanosti, nramnosti, ki posameznika popelje na boljšo pot, kot bi jo utegnil razumsko načrtovati. Spogleduje se s ciljem najti ravnotežje, kar pa je mogoče šele, ko človek sprejme vse tako, kot resnično je in le to spozna kot najboljše. Čas za novo se namreč po avtorjevih besedah odpre, »*ko (je) lahko srce, ko si se izpovedal, / priznal svojo nepopolnost in se pogovarjal s človekom*«. Bivanjsko tematiko pa zvesto spremljajo tudi motivi narave, ki pesnika spremlja, ga posluša in razume, saj »*slišal te (ga) je tihi jek zvezd in luna te je razumela*«. In spravljen s samim seboj si odpira vrata k tihemu vračanju »*domov, v palače svoje vsejznosti*«.

Počitek preveva védenje, da se posameznikov »*hrup in boj zmeraj poležeta in ne moreta dolgo trajati*«. Šele ko »*mir najde dno*«, lahko človek stopi naprej. Pesnikov mir se razrašča tudi v veselje, ki je pravzaprav zrcalo človekove majhnosti. V veselje se pletejo tudi misli in »*kako mehka je misel, ki se ukvarja z vesoljnim mirom!*« Vendar pa se po sinusoidi človek vedno znova zaziblje v svoji nagonski in idejni ambivalenci, katere vzorni protipol je znova veselje, kjer »*je vse urejeno*«.

Slehernega človeka v svoji *Biti* zaobjema žalost in sreča in bolezen. Njegovi načrti »so bili že davno zapisani«. In spet: zapisani so tudi »zgoraj, kamor gre(š)«. Pot mu oblikujejo krivulje, ki jih mora premagati, da bi ugledal vrh svoje gore. Po pesnikovem prepričanju ga do cilja »nosi moč«, ki da je »iz vesoljnega duha«. In na trnovi poti človeka vedno znova ozdravlja mir, ki se ga je učiti od narave, »od dreves«. In ker »vse potuje v nebo«, je slehernik hkrati vir sprejemanja in izročanja, zaradi česar je po pesnikovih besedah »vse /.../ odnos« in »odnos je pretok«.

V *Biti majhen* pesniške vrstice sledijo človekovi zaznamovanosti z nenehnim padanjem, pri čemer je mavrico preizkušenj mogoče razbliniti le z modrostjo. Pesnik temu dodaja še optimistično noto, obenem tudi svarilo, namreč da »nič ni ne tako visoko in ne nizko, / da ne bi mogel pasti še globlje«. Slehernikovo sprejetje sveta je hkrati svojevrstno trpljenje tudi na ravni medsebojnih odnosov. Tod je in bo (za)čutiti mir šele, ko se bo človek naučil izročiti krivi svet in ponarejene ljudi. In ko se bo trpljenje pretočilo v nebo (*Ne bo konca rajanja*), bo ostala veličastna polnost, ki se je ne da popisati. Trobiš svoje bralce vodi naravnost v njegove vsenebne razsežnosti, odkoder nam preroško oznanja, da »prihaja čas modrosti«. In počakajmo, da se tudi nas od zgoraj in spodaj dotaknejo »darujoče roke«, ki jim tudi mi dolgo nismo verjeli. Potrpimo, da se tudi za nas prižge luč »v globini, kamor« – po Trobiševih besedah – »noben veter ne more, da bi jo upihnil«.

V *Veličini rože* se pred bralcem razgrinja narava. Pokloni se roža, pokažejo se travniki in »nežnost premaga napenjanje«. Skozi pesniške vrstice pesnik poudarja minljivost. In nadaljuje z besedami, da vsak človek »po svoji poti pleza na goro«. Pri čemer pa poudarja, da je bistvo v samemu sebi najti luč, poiskati cilj. Vendar pa je to življenjsko popotovanje pravzaprav »naša ladja«, ki je ustvarjena za to, da »prepluje mirna in divja morja« (*V miru z nemirom*). Ta boj pa je po Trobiševih besedah prenesen tudi navznoter in je tudi najtežje premagljiv, saj je »najtežje /.../ sprejeti sebe. *Biti to, kar si*«. In pesnitev je umetnikov dolg in rešitev.

Manja Žugman Širnik

O PESNIKU SMILJANU TROBIŠU

Rojen je 2. 11. 1956 v Novem mestu, tu je tudi zaključil gimnazijo leta 1975. Študiral je medicino na Medicinski fakulteti v Ljubljani. Diplomiral je na Pedagoški akademiji v Ljubljani. Ima izobrazbo predmetnega učitelja kemije, biologije in angleščine. Zdaj deluje kot pedagog, prevajalec, lektor, mentor, pesnik in recitator ter vodja delavnic kreativnega pisanja. Od leta 1999 ima status svobodnega ustvarjalca na področju kulture - pesnika. Je član Društva slovenskih pisateljev. Danes je uveljavljen ustvarjalec v dolenskem in slovenskem kulturnem prostoru. Leta 2005 je prejel Trdinovo nagrado Mestne občine Novo mesto za uspehe na kulturnem in literarnem področju. Živi in ustvarja v Novem mestu.

Objavljati je začel že v gimnaziji v glasilih: Stezice, Izvestja, Dolenjski list, nato v literarnih revijah in časopisih: OtočjeO, Oznanjenje, Rast, Znamenja, Revija 2000, Pesniška tribuna, Tretji dan, Mentor, Družina, Apokalipsa, Letni časi, Park, Ognjišče, Vsesledje, Poetikon, Primorska srečanja, Vpogled, Locutio, Prijatelj, Zvon.

Sodeloval je v skupnih projektih Literarnega kluba v Novem mestu in s poezijo v katalogih slikarjev. Sodeloval je v zbornikih molitvene poezije in v mednarodni antologiji haiku poezije. Izdal je zgoščenko ljubezenskih pesmi. Sodeloval je v knjigi »Novomeška knjiga« urednika Milčka Komelja. Izdal je zbirko poezije v prozi in refleksivnih tekstov ter domislic in spoznanj »Tam so daljave čiste«. Sodeloval je v zbornikih slovenskega aforizma. Objavlja tudi eseje.

Izdal je tri zbirke meditacij in zbirko molitev ter knjigo petih križevih potov. Napisal je tudi tri knjige o kreativnem pisanju.

Izdal je sedemnajst samostojnih pesniških zbirk: »V modro«, »Srečanja«, »Očiščeno jutro«, »Dan je globok«, »Ti si meni dar«, »Zaveza«, »Košček neba med vejami«, »Beli krog«, »Po lahki teži hrepenim«, »Hvalnica lepoti«, »Kakor oblaki ...«, »Topli dež«, »Trenutki«, »Sreča tišine«, »Tiha želja«, »Zatišje«, »Trepet«, »Trialog«.

Smiljan Trobiš

SPREMINJANJA

Likovna oprema: Janko Orač, lesorez, brez naslova

Oblikovanje: Špes, Novo mesto

Spremni besedi: Manja Žugman Širnik, Berta Golob

Založba: Spes, Ljubljana, 2014

Prva izdaja

Tisk: Špes, Novo mesto

Naklada: 200 izvodov